

Ukrainu meitenes tic, ka karš drīz beigsies un viņas varēs atgriezties mājās

Anna (no kreisās), Jekaterina un Anastasija nāk no Harkivas apgabala Ukrainā, bet šobrīd par savām mājām sauc Preiļus

Viktorija Nečajeva

Karadarbība Ukrainā turpinās jau vairāk nekā 180 dienas. Vairākiem miljoniem ukraiņu nācās pamest savas mājas un meklēt patvērumu citās valstīs, tai skaitā Latvijā, Latgalē, Preiļu novadā. Šobrīd Preiļu novadu par savām mājām sauc gandrīz 100 ukraiņu bēgļi – gan pieaugušie, gan bērni. Šodien meklējām atbildes uz jautājumiem, kā mūsu novadā jūtas ukraiņi, kā viņi atceras pirmo kara dienu – 24. februāri, kāda ir viņu ikdiena šeit, vai viņi plāno/ domā/ sapņo atgriezties savā dzimtenē un kāda palīdzība viņiem ir nepieciešama šobrīd. Uz sarunu aicinājām Jekaterinu (11 gadi) un Anastasiju (17 gadi), un viņu mammu Tatjanu, kā arī meiteņu draudzeni Annu (15 gadi). Abas ģimenes nāk no Harkivas apgabala Ukrainā.

Kara šausmās ģimene dzīvoja līdz meita pabeidza 11. klasi

Kad jautāju meitenēm, kā viņas atceras kara pirmo dienu – 24. februāri,

«**Jekaterina atminas, ka tobrīd gulēja un viņu pamodināja mamma, bija dzirdamas briesmīgas skaņas un redzamas ugunis. Savukārt Anastasija piebilst, ka bija ļoti bail, neko tādu iepriekš nebija pieredzējusi.**

Kara šausmās meitenes un viņu ģimene dzīvoja līdz Anastasija pabeidza 11. klasi, un tad viņi nolēma pamest savu dzimteni. Turpināt mācības un iestāties augstskolā dzimtajā apgabalā nebija iespējams. Lai iestātos augstskolā turpat Ukrainā, Anastasijai bija jānokārto iestājpārbaudījumi attālināti. To viņa izdarīja tepat Latvijā, Rīgā. Meitene iestājpārbaudījumus nokārtoja ļoti labi un tika budžeta grupā, absolvējot Harkivas pedagoģisko universitāti, Anastasija būs ukraiņu un angļu valodas filologs.

Meiteņu mamma Tatjana ir mediķis, turpat dzimtajā apgabalā strādājusi vietējā slimnīcā par galveno māsu, savukārt tētis – neatliekamās medicīniskās palīdzības automašīnas šoferis.

Preiļi – neliela, mierīga un ērta pilsēta

Ģimene izvēlējās braukt tieši uz Latviju vairāku iemeslu dēļ. «Man bija svarīgi nokārtot iestājpārbaudījumus augstskolā, un Latvijā es to varēju izdarīt. Tāpat Latvijā cilvēki runā un saprot krievu valodu, tāpēc nav komunikācijas problēmu,» stāsta Anastasija. Ar viņu ģimeni kopā uz Latviju atbrauca arī Anna ar savu mammu, tēti un brāli.

Apmesties Preiļos abām ģimenēm ieteica paziņas, kas jau pirms tam šo novadu bija izvēlējušās par savu dzīvesvietu. «Pilsēta ir neliela, ērta, mierīga, līdzīga mūsu ciematam Harkivas apgabalā,» stāsta Anastasija. Dzimtenē palika meiteņu vecmāmiņas un vectēvi, ar kuriem sazinās, sazvanoties pa telefonu. «Par karu ar vecvecākiem mēs nerunājam, viņi mums nestāsta neko, iespējams, lai mūs pasargātu no tām visām šausmām, kas šobrīd notiek Ukrainā,» atzīst meitenes.

«Uz Preiļiem mēs atbraucām 4. jūlijā. Līdz tam, tā kā abi ar vīru esam medicīnas jomas darbinieki, sniedzām palīdzību karā cietušajiem, aprūpējām ievainotos turpat savā Harkivas apgabalā. Ilgi nevarējām saņemties visu atstāt un braukt prom. Tikko bijām izremontējuši un nosiltinājuši māju, iestādījuši augļu dārzu. Tur, savā ciematā, palīdzējām viens otram kā varējām, jo produktu piegādes nenotika, visi daļiņās ar saviem iekrājumiem, strādāja tikai mediķi un komunālie dienesti,» ar asarām acīs stāsta Tatjana.

«Preiļos mūs sagaidīja mūsu paziņas, kas jau kādu laiku dzīvoja šeit. Mums izrādīja pilsētu, un mēs iekārtojāmies viesnīcā. 30 dienas mūs baroja bez maksas, mēs saņēmām sociālo pabalstu un humanitāro palīdzību,» par ierašanos Preiļos stāsta Anastasija.

Šobrīd meitenes apmeklē mūzikas skolu, par ko ir ļoti pateicīgas tās direktoram Edgaram Znutiņam, un atpūšas pirms jaunā mācību gada sākuma. Meitenes sapņo par to, ka arī turpmāk varēs apmeklēt mūzikas skolas klavierspēles nodaļu, jo to ir darījušas arī Ukrainā, šeit viņas labprāt mācītos arī vokālu.

Meiteņu mamma Tatjana priecājas, ka meitenes beidzot var labi izgulēties, jo Ukrainā tas nebija iespējams:

«**Šeit ir miers, bērni šeit var atgūties, jo Ukrainā mēs bijām aizmirsuši par miegu.**

Koncertā izpildīja autordziesmu ar nosaukumu «Karš»

Anastasija, Anna un Jekaterina ir priecīgas, stāstot, ka viņām bija iespēja piedalīties Preiļu novada svētkos – meitenes uzstājās Preiļu muižas kapelā koncertā «Lūgšana Ukrainai». Koncerta laikā meitenes izpildīja savu autordziesmu ar nosaukumu «Karš», ko Anastasija un Jekaterina sarakstīja, vēl esot dzimtenē. «Aizvadītās nedēļas nogale bija ļoti piesātināta, mēs uzstājāmies koncertā, pašas izplānojām kādas dziesmas mēs dziedāsim, izpildījām arī savu autordziesmu, kas bija īpaši aizkustinoši. Dziesma ir par to, kas šobrīd notiek mūsu valstī, par to, kā mēs dzīvojām agrāk un kā dzīvojam tagad,

Meitenes uzstājās Preiļu novada svētkos koncertā «Lūgšana Ukrainai», kur izpildīja arī savu autordziesmu «Karš»

dziesmā ir arī vārdi, ka karš mūs visus ir apvienojis. Tāpat mēs apmeklējām ukraiņu rokgrupas «Okean Elzy» labdarības koncertu Rīgā, par ko sakām lielu paldies Ričardam Sisojevam. Šis koncerts bija neaizmirstams, joprojām esam emocionāli saviļņotas,» saka Anastasija.

Jautāju meitenēm, vai ir sanācis iemācīties kādu vārdu latviski, Anastasija priecīgi atbild – «Labdien. Mēs esam no Ukrainas.» Veiksmīgi nokārtojot attālināti iestājpārbaudījumus augstskolā Ukrainā, Anastasija, atgriežoties no Rīgas Preiļos, latviski teica: «Es esmu gudra!». Šobrīd meitenes un Tatjana apmeklē latviešu valodas kursus. Nesen Jekaterina atgriezās no bērnu nometnes, kur sadraudzējās ar vairākām meitenēm no Latgales. Tur meitene jautri un izzinoši pavadīja laiku, peldējās, gāja pirtī. Uz jautājumu, kas meitenēm garšo no latviešu ēdieniem, Jekaterina nedomājot teica – pica.

Meitenēm ir ļoti nepieciešami portatīvie datori

Sākoties jaunajam mācību gadam, Jekaterina un Anna turpinās mācīties skolā Ukrainā, bet attālināti. Diemžēl šobrīd meitenes nezina, kā viņas to varēs darīt, jo, bēgot no kara, ģimenei nebija iespējas paņemt līdzi visu iedzīvi. «Mēs ļoti cerējām, ka tuvāk rudenim karš beigsies un mēs varēsīm atgriezties savās mājās. Braucot uz Latviju ar vienu vieglo mašīnu, nebija iespējas paņemt līdzi pat siltākas drēbes,» atzīst Tatjana. Savukārt Anastasija teic, ka viņa paņēma līdzi grāmatas, jo bija jāgatavojas iestājpārbaudījumiem, bet Anna paņēma savu mīļāko lelli, ko viņai četru gadu vecumā sagādāja Svētais Nikolajs.

Šobrīd meitenēm ir ļoti nepieciešami datori. Viesnīcas istabiņā, kur dzīvo visa ģimene, nav arī rakstāmgalda.

«**Mēs būtu ļoti pateicīgi, ja kādam būtu iespēja mūsu bērniem sagādāt portatīvos datorus, kas tik ļoti nepieciešami mācībām attālināti,**

Tatjana aicina līdzcilvēkus palīdzēt. Pati Tatjana šobrīd strādā SIA «Preiļu slimnīca» par māsas palīgu. Viņas vīram šonedēļ ir pirmā darba nedēļa SIA «Preiļu saimnieks». «Mums ļoti patīk Preiļos, vienīgi šeit nav viegli atrast darbu, bet esam priecīgi un pateicīgi, ka mums tas ir izdevies. Salīdzinot ar Ukrainu, Latvijā viss ir dārgāks, un ar tiem līdzekļiem, kas mums bija, Ukrainā mēs varētu dzīvot vairākus mēne-

šus, šeit tos iztērējām vienā mēnesī,» saka Tatjana. Tāpat Tatjana ir ļoti pateicīga savām kolēģēm Preiļu slimnīcā, kuras atbalsta un palīdz viņai un viņas ģimenei. «Jums ir ļoti atsaucīgi, izpalīdzīgi un labsirdīgi cilvēki. Manas kolēģes sarūpē gan pārtikas produktus, gan dāvanas manām meitām,» pateicīga ir Tatjana.

Man piezvanīs un pateiks, ka esam uzvarējuši un varam atgriezties mājās

Kad jautāju meitenēm, cik reāla viņām liekas iespēja atgriezties dzimtenē, viņas visas vienojās domā, ka šī iespēja ir reāla un ar katru dienu tā paliek arvien reālāka. «Es domāju, ka karš drīz beigsies un mēs atgriezīsimies savās mājās. Mūsu māja, paldies Dievam, nav sabombardēta,» saka Anastasija. Tatjana piebilst, ka bezmaksas dzīvošana, kas šobrīd ir nodrošināta viesnīcā, beigsies 31. oktobrī, diemžēl pagaidām nav informācijas par to, kas notiks tālāk. «Šobrīd esam ļoti vienoti ar pārējiem ukraiņiem, kas dzīvo Preiļos – gatavojam kopā, palīdzam viens otram. Ir arī ģimenes, kuras aizbrauca atpakaļ uz dzimteni, jo atrast darbu šeit nav izdevies, viņi spēra bezizejas soli, jo beidzās dzīvošanas un atbalsta saņemšanas termiņi, darba nav, iztikas līdzekļu nav... Man par to ļoti sāp sirds, jo es ļoti labi saprotu, uz kuriem viņi atgriežas. Pavisam nesen atpakaļ aizbrauca ģimene ar skolas vecuma bērniem, kaut gan bērnu skola ir sabombardēta...» Tatjana valda asaras.

Runājot par meiteņu nākotnes plāniem un to, kā viņas iztēlojas Ukrainas uzvaru, Jekaterina saka:

«**Man piezvanīs un pateiks, ka esam uzvarējuši un varam atgriezties mājās. Mēs uzreiz brauksim mājās!**

Savukārt Tatjana piebilst, ka ir ukraiņi, kuriem diemžēl vairs nav kur atgriezties – viņu mājas ir sabombardētas un tuvinieki ir prom vai nogalināti...

Šis ir pirmais ukraiņu bēgļu stāsts «Vie-tējā Latgales Avīzē» – šoreiz ar bērnu acīm. Meitenes ir optimistiski noskaņotas, ļoti cer un gaida, kad varēs atgriezties savās mājās, satikt tur palikušos tuviniekus, atgriezties skolas solā un vienkārši turpināt dzīvot bez nāves bailēm. Lai pēc iespējas drīzāk piepildās viņu vēlmēs! Paldies Teklai Bekešai par ieteiktajiem intervijas varoņiem.

Ja jums ir iespēja palīdzēt sarūpēt datorus Annai, Anastasijai un Jekaterinai, varat sazināties ar laikraksta redakciju – 28336924. ▼

Projekta ("Life stories of Ukrainian refugees in foreign countries" (Ukraiņu bēgļu dzīvesstāsti svešās zemēs)) raksts tapis ar ASV Valsts departamenta Izglītības un kultūras lietu biroja finansējumu, ko īsteno "Meridian International Center".

